

Factsheet Brede Welvaart en Defensie

Inleiding

Defensie levert een structurele bijdrage aan de brede welvaart van Nederland. Brede welvaart omvat meer dan economische groei: het gaat ook om veiligheid, vertrouwen, duurzaamheid en internationale stabiliteit. In een wereld met toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en klimaatverandering, is Defensie een cruciale pijler van maatschappelijke veerkracht. In dit factsheet wordt per beleidsartikel uiteengezet hoe Defensie – in samenhang met de Sustainable Development Goals (SDG's) – bijdraagt aan de veiligheid en het toekomstperspectief van Nederland en haar bondgenoten.

Artikel 1: Veiligheid en Stabiliteit

Hier en nu

De veiligheidssituatie in Europa blijft ernstig door de Russische agressie en de aanhoudende oorlog in Oekraïne. De NAVO heeft daarom haar operationele plannen en capaciteitendoelstellingen vernieuwd. Nederland moet net als andere bondgenoten meer kunnen leveren, want onze eigen veiligheid hangt ervan af. Nederland investeert daarom in een krachtige krijgsmacht, gericht op het beschermen van het Koninkrijk en afschrikking en verdediging van het NAVO-verdragsgebied (SDG 16). Sinds 2017 levert Nederland een bijdrage aan de multinationale battlegroup in Litouwen als onderdeel van de NAVO's Enhanced Forward Presence (eFP). Deze inzet is gericht op afschrikking en verdediging aan de oostflank van het NAVO-gebied. In mei 2024 is het nationale mandaat voor deze inzet verlengd tot en met 31 december 2026, waarmee de inzet een structureel karakter heeft gekregen. Tegelijkertijd neemt het risico op dreigingen als cyberaanvallen en sabotage toe. De recent gelanceerde Defensie Cyber Strategie 2024–2030 biedt hiertegen bescherming. Ook ondersteunt Defensie civiele autoriteiten bij rampen, waaronder wateroverlast en natuurbranden, die steeds vaker voorkomen door klimaatverandering (SDG 13)¹.

Later

Er ligt in de Eerste Kamer een initiatiefwet voor die vastlegt dat het defensiebudget jaarlijks minimaal 2% van het bbp moet bedragen. Met deze wet kan Nederland blijven bouwen aan een toekomstbestendige krijgsmacht. Innovaties als onbemenste systemen, AI-ondersteunde besluitvorming en geavanceerde communicatietechnologie zijn essentieel en vergroten de operationele slagkracht en wendbaarheid (SDG 9 en 16). Dit stelt Nederland in staat om ook in de toekomst bij te dragen aan vrede en stabiliteit, in binnen- en buitenland.

Elders

---

¹ Klimaatverandering verhoogt de kans op hevige neerslag en wateroverlast. Klimaatverandering maakt droge periodes extremer, wat leidt tot meer en zwaardere natuurbranden. Deze conclusies worden breed gedragen door toonaangevende wetenschappelijke organisaties zoals het IPCC (VN-klimaatpanel), KNMI, Deltares, NASA en Universiteit Wageningen.

Nederland levert via de NAVO, de VN en de EU een actieve bijdrage aan internationale veiligheid. De aanwezigheid van Nederlandse militairen in missiegebieden helpt bij stabilisatie, wederopbouw en het versterken van rechtsorde (SDG 16). Deze inzet bevordert ook de economische en sociale ontwikkeling van kwetsbare regio's.

Artikel 2: Effectieve Europese en NAVO-samenwerking

Hier en nu

Deze veiligheidssituatie vraagt veel meer Europese verantwoordelijkheid en zelfstandigheid binnen de NAVO en EU. Nederland neemt een voortrekkersrol in internationale defensiesamenwerking, zowel bilateraal, als in EU en NAVO verband. Het NATO Innovation Fund is operationeel en investeert in nieuwe technologieën. Binnen Europa wordt actief samengewerkt in BENESAM-verband. De samenwerking binnen het Duits-Nederlandse legerkorps (1GNC) is de afgelopen jaren aanzienlijk verdiept en geëvolueerd naar een voorbeeld van verregaande militaire integratie in Europa. Sinds de oprichting in 1995 als binationaal hoofdkwartier is 1GNC uitgegroeid tot een volledig geïntegreerd NAVO-hoofdkwartier, waarin momenteel militairen uit 12 landen dienen. In de loop van dit jaar zullen nog vier landen zich aansluiten. (SDG 9 en 16). De nadruk ligt op interoperabiliteit, gezamenlijke capaciteit en versterking van de Europese defensie.

Later

De komende jaren worden Europese partnerschappen verder verdiept. Nederland investeert in gezamenlijke inkoop, onderzoek en opleiding. Deze samenwerking draagt bij aan strategische autonomie van Europa en versterkt de geopolitieke positie van de EU (SDG 9 en 16).

Elders

Internationale samenwerking via de NAVO en EU versterkt de Europese veiligheid en stabiliteit. Nederland draagt actief bij aan een betrouwbare veiligheidsarchitectuur, wat ten goede komt aan de brede welvaart van alle Europese burgers (SDG 8 en 16).

Artikel 3: Duurzame Economische Ontwikkeling

Hier en nu

Defensie stimuleert de economie door langdurige samenwerking met kennisinstellingen en industrie². De Taskforce Productiezekerheid heeft geleid tot uitbreiding van nationale productiecapaciteit voor munitie en voertuigen³. Ook de andere initiatieven op het gebied van bevordering van samenwerking tussen Defensie, defensie-industrie en commerciële geldverstrekkers komen van de grond. April van dit jaar is het platform Defport van start gegaan. Daarnaast verduurzaamt Defensie vanuit de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid Defensie (Kamerstuk 36 124, nr. 25 van 31 januari 2023) (SDG 7, 9 en 13).

---

² Ref. D-SSI (Defensie-Signalen- en Systeminformatie) en Strategische Actieagenda Industrie, Innovatie en kennis – Defensie (STRAIIK-D 2025)

³ E.e.a. cfm de Kamerbrief waarin de Actieagenda Productie- en Leveringszekerheid munitie en defensiematerieel wordt gepresenteerd (Kamerstuk 36 410-X, nr. 93) Deze brief is op 7 juni 2024 aan de Tweede Kamer gestuurd door minister Ollongren en staatssecretaris Van der Maat van Defensie.

- Defensie verankert duurzaamheid in de bedrijfsvoering, via een afwegingskader bij de aanschaf van materieel, vastgoed en IT voor meer specifieke maatregelen voor klimaatveiligheid en duurzaamheid.
- Defensie streeft in 2025 naar de volgende bijmengpercentages voor de duurzame brandstoffen:
  - wegdiesel 30%
  - scheepsdiesel 10%
  - kerosine 5% (op vliegbasis Leeuwarden)
- Defensie gaat bijdragen aan het Climate Change and Security Centre of Excellence (in oprichting) van de NAVO om samen met bondgenoten sneller resultaten te boeken en interoperabiliteit bij klimaatweerbaar optreden te bevorderen.
- In 2025 gaat Defensie verder met maatregelen om de energie- en grondstoffenvraag voor de krijgsmacht zekerder te stellen, bijvoorbeeld door onze kazernes, marine- en luchthavens energie robuuster te maken en stapsgewijs meer biobrandstof en Sustainable Aviation Fuel (SAF) te gebruiken waar dat kan.

Later

Via het Nationaal Groeifonds investeert Defensie in sleuteltechnologieën zoals quantum, AI en sensortechnologie. Daarbij wordt actief gekeken naar andere regelingen en fondsen die de defensie-industrie kunnen helpen en stimuleren. Deze activiteiten versterken het verdienvermogen en de innovatiekracht van Nederland. Strategische samenwerking met het bedrijfsleven/de defensie-industrie en de Nederlandse AI-coalitie speelt hierin een centrale rol (SDG 8 en 9).

Elders

Defensie draagt bij aan de internationale positionering van de Nederlandse maakindustrie. Door de Europese defensiesector te versterken, vergroot Nederland de gezamenlijke capaciteit voor vrede, veiligheid en duurzame groei (SDG 8 en 9).